

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštnino vred za v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 3 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge evropske države 6 K. Kdaj boji sam post, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Delavci „Kotliškega tiskovnega društva“ delujejo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Korotška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Korotška cesta št. 5, vnaprejšnja naročnina, imenite in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrite za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do ure štiri. — Reklame se sprejemajo do ure štiri.

Našim naročnikom.

naznanjamo, da „Slovenski Gospodar“ prihodnje leto ne bo imel več „Naš Dom“ kot prilogo. „Naš Dom“ bo postal namreč samostalen list z lastnim uredništvom, bo imel večjo obliko kakor dozdaj in bo izhajal vsakih 14 dni. V povečani obliki bo „Naš Dom“ stal celo leto 2 kroni. Mesto „Našega Doma“ pa bo imel „Slov. Gospodar“ vsakih 14 dni za prilogo „Gospodarske novice“, ki bodo prinašale kratke, zanimive in podučne gospodarske članke, kar bo za čitatelje „Slov. Gospodarja“ gotovo velikega pomena. „Slov. Gospodar“ bo stal tudi zanaprej 4 krona na leto. Svoje cenjene naročnike prosimo, da nam ostanejo tudi zanaprej zvesti. Vsak naročnik naj skuša pridobiti našemu listu novih naročnikov in prijateljev.

Današnji številki „Slov. Gospodarja“ je priložena tudi položnica, da nam cenj. naročniki morejo poslati naročnino za novo leto 1908. Prosimo pa prav uljudno, da se naročniki poslužijo te položnice samo za pošiljanje naročnine za „Slov. Gospodarja“, kajti če se s to položnico kaj drugega plačajo, napravijo upravištvu velike težave.

Ob enem tudi prosimo, da bi cenj. naročniki začeli naročnino takoj zdaj pred Božičem pošiljati, kajti ob novem letu se nam delo strašno kupiči.

Dalje imamo še eno prošnjo: Dosedajni naročniki naj napišejo na srednjem oddelku položnice zgoraj besedo „Star“, novi naročniki pa besedo „Nov“, da se dopošiljanje lista ne zakasne.

Upravništvo „Slov. Gosp.“

Kmetje, na noge!

Cel naš volilni boj se je vršil s klicem, da z vsemi močmi varujemo našemu kmetu njegove dohodke, predvsem dohodke iz živinoreje. Liberalna Narodna stranka in njeni kandidati so se tudi polastili tega klica ter izjavljali, da bodo v državnem zboru preprečili vsako nakano, s katero bi se hotelo uničiti dohodke iz naše živinoreje.

Kmet je, dandanes uboga para, povsod ga tlačijo z davki in plačili, le edina živinoreja je bila en čas vir še precej dobrih dohodkov. Za to je naloga vsake poštene kmečke stranke, da brani kmeta pred vsako škodo.

Podlistek.

Za Njeno čast!

Zgodovinska povestica iz preteklosti Španije.
Spisal F. S. Segula (l. 1890).

I.

8. decembra l. 1650. bila je stolna cerkev v Sevilji (Sevilla) na Španskem kraj jako zanimivega dogodka.

Visoki cerkveni dostojanstveniki v purpuru in svili, kraljevi uradniki v zlatih uniformah sedeli so tu in tam po cerkvi na svojih vzvišenih sedežih; med visoko gospodo pa je bilo vse natlačeno priprostega ljudstva, vitke, visoke postave rujavih, temnih lic, lasi črnih do črno-modrih, žene bistrh oči, nečesanih las, s cvetlicami v rokah in na prsih.

Bila je naznanjena „disputacija o brezmadežnem spočetju Device Marije.“ Takrat ta verska resnica še ni bila od katoliške cerkve kot dogma razglašena, smelo se je tedaj o nji sami govoriti, dokazovati, „disputirati“ proti ali za.

Ali v Španiji? Ali so tam tudi bili nasprotniki tega nauka? Saj patroninja Španije bila je od nekdaj Mati božja pod naslovom „brezmadežno Spočeta, brezmadežne Device.“

Nikjer ni imel ta naslov Marijin gorečnejših zagovornikov, kakor v Španiji. Mesto Sevilja dalo je napraviti za stolnico dragoceno preprogo (tapeto), na kateri so bile iz samih biserov in dragih kamnov sestavljene črke: „Beata Virgo Maria, sine peccato concepta“ (Blažena Device Marija, brez greha spočeta). Cena tega dela bila je 80.000 zlatih cekinov!

Toda kaj so storili poslanci Narodne stranke v državnem zboru? Socijaldemokrati so vložili nujni predlog, v katerem so se pritoževali zaradi podražanja živil ter zahtevali med drugim tudi, da se odprejo meje za tujo živino in da se sme uvažati prekomorsko meso. Toda to bi pomenilo smrtni udarec za naše kmete! Zato so poslanci Kmečke zveze in sploh cel Slovenski klub glasovali proti socialdemokratskemu predlogu.

Toda čujte, kmetje, in sodite! Jugoslovanski klub, v katerem sede štajerski liberalni Slovenci, pa je glasoval za predlog. In med onimi, ki je glasoval na ta način za odprtje mej in za uvoz prekomorskega mesa, je bil tudi „dični“ poslanec Roblek. Poslanec Ježovnik je bil vsaj tako previden, da je od seje izostal in se ni udeležil glasovanja.

Kmetje! Roblek, to je vaš prijatelj, kakor Vam ga je hvalila „Narodna stranka“. Z mirno dušo glasuje proti kmetu. Kaj je njemu, bogatemu meštarju, ako Vi stradate, propadate in morate prodajati svoje domove? Njemu in celjskim vohiteljem se dobro godi, in bedo ljudstva poznajo le v besedah ob času volitev!

V resnici pa so izdajalci ljudskih koristi, izdajalci kmeta!

Slovenci!

Naši narodni nasprotniki so začeli s podvojeno silo delati na naš narodni pogin, osobito odkar so mladi celjski voditelji zanesli bratomorni boj tudi na štajerska tla. Ako hočemo zabraniti največje zlo, ki preti naši narodni stvari, treba je vso pozornost obratiti na naklepe in navale nasprotnikov.

In vodilno nalogo mora prevzeti naše razumnštvo ter njeno častniško glasilo. Toda samo en vpogled na celjsko „Domovino“, ki edina izmed slovenskih štajerskih listov trikrat izhaja in je torej zahtevam razumnštva najbližja, nam zadobi žalostno prepričanje, da uporablja „Domovina“ svojo častniško moč skoro izključno le proti slovenskim sobratom, ki so drugega mišljenja, kakor se nji dopade, da pa slovenske narodne stvari noče braniti v povoljni meri proti našim narodnim sovragom.

Vsled tega se je rodila med rodoljubi čistega narodnega mišljenja misel, ustanoviti nov list, ki bi vršil ono nalogo, katero „Domovina“ tako hudo in na-

šemu narodu v kvar zanemarija. In ta misel se bliža tudi svojemu uresničenju! Ravno kar so se razposlale med odlične naše rodoljube pozivne pole, da pomagajo postaviti list na trdna tla. Upamo, da bo naš klic našel tudi odmev povsod, kjer bivajo ljudje dobre volje.

Naloga novemu listu bo, odbijati napade nasprotnikov na slovenski narod ter kazati našim političnim strankam, kje in kako jim je vršiti narodno dolžnost. List pa bo tudi zagovarjal težnje vseh stanov našega naroda ter skrbel, da se med stanovi izravna nasprotstva in da narod vsestranski napreduje. Verskega prepričanja slovenskega naroda ne bo nikdar žalil, ampak se tudi v tem oziru postavil tje, kjer stoji zdravi del našega ljudstva.

Štajerski Slovenci! Vabimo Vas, da posvetite novemu listu, ki bo budil narod na pozitivno delo in ne na razpor in bratomorni boj, že sedaj svojo pozornost ter mu lajšate pot med vse sloje našega ljudstva. Vse natančneje objavimo v bližnji prihodnosti.

Odbor za novi list.

Občni zbor S. K. S. Z. v Ptuj.

Ob obilni udeležbi je imela danes teden S. K. S. Z. za Štajersko svoj občni zbor v Ptuj. Prišlo je tudi precej lepo število kmečkega ljudstva. — Predsednik zveze, državni poslanec dr. Korošec je po otvoritvi zborovanja sporočil pozdrave predsednika osrednje zveze dr. Kreka, poslancev Slovenskega kluba, posebno poslancev Slov. Kmečke zveze. Iz poročila tajnika povzamemo, da je Zveza minulo leto krepko in plodonosno delovala, ustanovila več potovalnih knjižnic, tri na najskrajnejši meji, ki prav uspešno delujejo, priredila socijalni tečaj v Mariboru, ki ni ostal samo v spominu našim somišljenikom, ampak tudi nasprotnikom. V Zvezi je 73 društev. Zelo ugodno kljub mnogim izdatkom je poročilo blagajnika. Prebitka je 142 K 71 v. O nalogah prihodnosti je govoril zelo obširno znani organizator kat. slov. mladine g. župnik Gomilšek. Njegov govor prinesemo v prihodnjem „Našem Domu“.

G. Pšunder predlaga, da v okrepitev blagajne izdaja Zveza bloke, razglednice, brošurice, vžgalice itd.

mogli priti v častni tempel te skrivnosti in v trdnjavo njene obrambe, so že tako znana, da (kakor je pred mnogimi leti eden največjih španskih govornikov na prižnici sam obetal). — nikdo ne more niti stopinje storiti razven v tujih sledih!

In začel je nadalje pripovedovati:

Bila je — v starodavnih časih, v nekem mestu Grecije — neka zelo lepa devička obdolžena neke strašne hudobije. Pripeljejo jo pred porotnike, da bi zaslišala svojo obsodbo. Imela pa je obličje popolnoma zakrito, — tako so morale takrat vse ženske prihajati pred sodnika. Zagovornik začne z veliko spretnostjo braniti svojo obdolženo obvarovanko in navaja vse postave, ki bi mogle govoriti za njo. Ali kaznivo dejanje je bilo tako očitno in vse okolščine tako jasno dokazane, da se je že bralo na obrazih sodnikov, da bo obdolžena deklica gotovo obsojena na smrt. Tedaj se še enkrat vzdigne zagovornik in z roko odtegne zagrinjalo od obličja device. Sodniki so nad izvanredno lepoto ostrmeli in na mah spremenili svojo sodbo in prepričanje. Ne, ne, na tako veliki lepoti ne more obviseti madež hudodelstva. Srce tako lepe device ni zmožno nobene hudobije! — To sodbo od vas doseči je danes tudi moj namen!

Potem je naslikal Vieira v mičnih potezah celo življenje Marijino in slednjič vzdikne:

Poglejte Marijo, poglejte mater Jezusovo, spomnite se vseh njenih besed in dejanj, in pri pogledu na tako neskončno lepoto vzdiknite z menoj kakor enih ust: Ti, o Devica, si zares brez madeža spočeta, ker zares, pri taki dušni lepoti ni mogoče, da bi greh imel le za en trenutek oblast nad teboj! Tvoja lepota sama je že dokaz dovolj, da si brez madeža spočeta!

Nad vhom kraljeve palače v Madridu bliščala se je že leta 1400. podoba Brezmadežne.

Kardinal Ximenes ustanovil je leta 1506 bratovščino brezmadežnega spočetja; slavn španski kralj Filip II. imel je podobo brezmadežne Device v svojem grbu — modro na belem polju — ter je uvedel češčenje brezmadežnega Spočetja kot vedno dolžnost v svoji kraljevi rodovini.

Odtod so to pobožnost sprejeli tudi Habsburžani, zlasti Ferdinand II. In že leta 1723. je prosil kralj Filip V. sv. Očeta v Rimu, naj izpolni že vendar enkrat prošnjo katoliškega sveta in naj razglasi brezmadežno spočetje Device Marije kot versko resnico.

Tako je stala ta zadeva omenjenega dne, ko je prišel častitljiv starček, goreč Marijin pridigar o. Antonio Vieira d. J., v Seviljo in naznanil s privoljenjem kardinalovim javno disputacijo (znanstveni prepir).

Kot nasprotnik priglasil se je mladi dominikan padro (oče) Augustino.

V stolnici postavljeni sta dve prižnici blizu skupaj, ena nasproti drugi. Na eno stopi mili starček Vieira, na drugi se pojavi visoka postava dominikana.

Vieira začne:

Pohvaljen bodi najsvetejši zakrament in brezmadežno spočetje Device Marije, ki je brez izvirnega greha v prvem trenutku svojega življenja prišla na ta svet!

Potem z nepopisljivo ponižnostjo in milobo nadaljuje:

O skrivnosti, ki je predmet današnjega našega nasprotja, je težko že kaj novega povedati, kar bi se ne bilo že povedalo. O brezmadežnem Spočetju hočem govoriti. Pa vsa pota, po katerih bi gotovo